

Od: eia@samospravydomov.org
Odoslané: piatok 25. apríla 2025 23:52
Komu: oszp.DS@minv.sk
Kópia: 'Jan Tkac'
Predmet: OU-DS-OSZP-2025/011054-019 (EIA: Výrobná hala polystyrénu Kostolné Kračany)
Prílohy: zav-stanovisko_zo-zist-_konania_vyrobn-hala-polystyr-pdf.pdf

Odvolaie voči výsledku zisťovacieho konania Okresného úradu Dunajská Streda č. OU-DS-OSZP-2025/011054-019 (ďalej len rozhodnutie EIA)

Príkaz advokátovi ZDS podať bezodkladne správnu žalobu proti napadnutému rozhodnutiu podľa §29 ods.20 zákona EIA a požiadať o odkladný účinok a to z dôvodov uvedených v tomto opravnom prostriedku

Podľa §29 ods.16 písm.b zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie „Proti záväznému stanovisku zo zisťovacieho konania, v ktorom príslušný orgán určil, že sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena nebude posudzovať podľa tohto zákona, môže podať odvolanie ... dotknutá verejnosť podľa § 3 písm. t).“; Zrušenie domových samospráv (ZDS) je zainteresovanou verejnosťou podľa §3 písm.t zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a ZDS toto právo aj využíva z nasledujúcich dôvodov:

- 1) Zámer (vo vzťahu k pripomienke v bode „2)“ tohto kvalifikovaného vyjadrenia) neobsahuje vyhodnotenie vplyvov na životné prostredie v zmysle §12 zákona o životnom prostredí v dôsledku čoho nie je zistený skutkový stav úplne a presne. Navrhovateľ si nesplnil právnu povinnosť podľa §17 ods.2 zákona č.17/1992 Zb. o životnom prostredí a odborný spracovateľ zámeru si zase nesplnil povinnosť vyhodnocovať vplyvy na životné prostredie podľa §12 zákona č.17/1992 Zb. o životnom prostredí. Nastáva tak stav, kedy sa nenapĺňa účel a cieľ zákona podľa §2 písm.b, písm.d a písm.e zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a to odborne vyhodnotiť všetky relevantné vplyvy navrhovanej činnosti a navrhnúť k nim primerané zmierňujúce opatrenia.
- 2) Podľa §12 zákona č.17/1992 Zb. o životnom prostredí „Prípustnú mieru znečisťovania životného prostredia určujú medzné hodnoty ustanovené osobitnými predpismi; tieto hodnoty sa určia v súlade s dosiahnutým stavom poznania tak, aby sa neohrozovalo zdravie ľudí a aby sa neohrozovali ďalšie živé organizmy a ostatné zložky životného prostredia. Medzné hodnoty sa musia určiť s prihliadnutím na možné kumulatívne pôsobenie alebo spolupôsobenie znečisťujúcich látok a činností.“
Z uvedenej základnej zásady ochrany životného prostredia vyplýva, že kategorizácia vplyvu ako aj jeho prípustnosť sa určujú osobitným právnym predpisom, ktorý je určený na reguláciu danej zložky životného prostredia; a následne sa podľa jeho veľkosti vyhodnocuje riziko ekologickej ujmy potenciálne týmto zdrojom znečistenia spôsobenej.

Úrad posudzovania EIA sa dôsledne neriadil ústavno-právnym imperatívom povinnosti štátu pri ochrane a starostlivosti o životné prostredie podľa čl.44 ods.4 Ústavy SR pri rozhodovaní nakoľko táto ústavno-právna povinnosť sa v zmysle čl.44 ods.6 Ústavy SR interpretuje práve prostredníctvom ustanovení zákona o životnom prostredí. Úrad posudzovania EIA nepozná právne predpisy v oblasti životného prostredia z hľadiska ich vzájomného systematického právneho pôsobenia ale ani z hľadiska ich teleologického účelu zabezpečovania ústavných práv a povinností.

Zámerom bol zámer identifikovaný ako potenciálny zdroj znečisťujúcich látok ako z hľadiska zákona o odpadoch (nebezpečné odpady) ale aj z hľadiska zákona o ochrane ovzdušia (stredný zdroj znečistenia ovzdušia).

Ide súčasne o kritériá zisťovacieho konania podľa prílohy č.10 k zákonu o EIA; ide o kritériá zisťovacieho konania č.I.3, I.4 a to kvalitatívno-quantitatívnu analýzu podľa kritérií zisťovacieho konania skupinu III.

Nebezpečné odpady mali byť analyzované v zmysle prílohy č.5 k zákonu č.79/2015 Z.z. o odpadoch (<https://static.slov-lex.sk/static/SK/ZZ/2015/79/20240703.html>) definujúcich prahové hodnoty maximálnej prípustnej koncentrácie nebezpečných látok v odpade:

	Ukazovateľ	Hraničná hodnota v mg/kg suš.
1	suma polycyklických aromatických uhľovodíkov (PAU)	100
2	suma polychlórovaných bifenylov (PCB)	50
3	extrahovateľné organické halogénzlučieniny (extrakt)	100
4	ľahko uvoľniteľné kyanidy	10 000
5	suma uhľovodíkov (minerálny olej) (hexánový extrakt)	50 000
6	benzén, toluén, xylén	5 000
7	fenoly	10 000
8	merkaptán	1 000
9	ortuť	3 000
10	arzén ¹⁾	5 000
11	olovo ¹⁾	10 000
12	kadmium	5 000
13	nikel ¹⁾	5 000
14	obsah rozpustných látok (20 C) ²⁾	300 000

S poznámkami pod čiarou:

- 1) Uvedené hraničné hodnoty neplatia pre odpad v sklenenej alebo polosklenenej forme (stvrdnuté zvyšky náterových látok, emailov, odpady zapracované do sklárskych, keramických alebo cementárskych výrobkov.
- 2) Stanové ako odparok filtrátu po filtrácii roztoku odpadu, vzťahované na sušinu.

a opis stredného zdroja znečistenia ovzdušia z hľadísk prílohy č.6 zákona č. 146/2023 Z. z. mal obsahovať aspoň bližšiu špecifikáciu a analýzu aspoň z v rozsahu zvýraznených bodov:

1. Podklady k vydaniu súhlasu podľa § 26 ods. 1 písm. a) veľkého zdroja alebo stredného zdroja okrem všeobecných náležitostí podania obsahuje:
 - a) rozhodujúce údaje o stacionárnom zdroji, jeho zariadeniach a projektovaných kapacitách,
 - b) navrhované umiestnenie,
 - c) vymedzenie, začlenenie a kategóriu stacionárneho zdroja a zariadení stacionárneho zdroja,
 - d) používané palivá a suroviny, ktoré môžu mať vplyv na emisie,
 - e) technické požiadavky a podmienky prevádzkovania,
 - f) navrhované emisné limity,
 - g) opis miest stacionárneho zdroja, v ktorých emisie vznikajú, sú obmedzované a vypúšťané do ovzdušia,
 - h) opis navrhovaného umiestnenia odberného miesta na monitorovanie emisií a jeho súlad s požiadavkami podľa technickej normy a technickej normalizačnej informácie alebo inou obdobnou technickou špecifikáciou s porovnateľnými alebo prísnejšími požiadavkami vo veci merania emisií zo stacionárnych zdrojov, požiadaviek na úseky a miesta merania,
 - i) návrh stavebného zámeru podľa Stavebného zákona,
 - j) údaje o predpokladaných množstvách a druhoch emisií vypúšťaných do ovzdušia a o zabezpečení ich dostatočného rozptylu podľa ustanovených požiadaviek,
 - k) zhodnotenie vplyvu zdroja na úroveň znečistenia ovzdušia v okolí jeho umiestnenia na požiadanie okresného úradu,
 - l) ak ide o prenosný zdroj, aj poslednú správu z oprávnenej technickej činnosti a posledné povolenie.

2. Žiadosť o vydanie povolenia podľa § 27 ods. 1 pre veľký zdroj alebo stredný zdroj vrátane vydania povolenia na ich zmeny okrem všeobecných náležitostí podania¹¹⁹⁾ obsahuje
 - a) projekt stavby podľa Stavebného zákona,
 - b) údaje podľa bodu 1, ak pre daný stacionárny zdroj nebol vydaný súhlas na vydanie rozhodnutia o umiestnení stavby alebo ak došlo k zmene týchto údajov,
 - c) údaje o tom, že stacionárny zdroj je navrhnutý, vybavený a bude udržiavaný a prevádzkovaný v súlade s ustanovenými požiadavkami,
 - d) zoznam znečisťujúcich látok emitovaných z prevádzky, projektované hmotnostné toky, výrobné režimy a ich emisné charakteristiky,
 - e) porovnanie stacionárneho zdroja s najlepšou dostupnou technikou, ak je to žiaduce
 - f) údaje o výške komína alebo výduchu a informácie o splnení požiadaviek na minimálnu výšku komína alebo výduchu na zabezpečenie rozptylu a geografické súradnice,
 - g) návrh spôsobu monitorovania a preukazovania dodržania prípustnej miery znečisťovania ovzdušia podľa § 22; ak ide o kontinuálne meranie automatizovaným meracím systémom podľa požiadaviek v bode 7,
 - h) návrh spôsobu zisťovania množstva emisií zo stacionárneho zdroja podľa § 23,
 - i) polohu miest odberu vzoriek alebo meracích miest, riešenie technických požiadaviek na reprezentatívne miesto odberu vzoriek alebo meracie miesto vrátane riešenia požiadaviek na potrebný manipulačný priestor, na dostupnosť energetických zdrojov, na ochranu proti vplyvom fyzikálnych polí a poveternostným vplyvom; ak ide o meracie miesto inštalované na potrubí, úsek merania a miesto merania sa považujú za zodpovedajúce súčasnému stavu techniky, ak vyhovujú požiadavkám podľa technickej normy a technickej normalizačnej informácii alebo iným obdobným technickým špecifikáciám s porovnateľným alebo prísnejším požiadavkám vo veci merania emisií zo stacionárnych zdrojov, požiadavky na úseky a miesta merania¹²⁰⁾; reprezentatívne miesto odberu vzoriek alebo meracie miesto musí byť identifikované v projektovej dokumentácii,
 - j) zhodnotenie vplyvu zdroja na úroveň znečistenia ovzdušia v okolí jeho umiestnenia pri podstatnej zmene stacionárneho zdroja na požiadanie okresného úradu,
 - k) informáciu o súlade a vysporiadaní sa s podmienkami týkajúcimi sa ochrany ovzdušia z rozhodnutia zo zisťovacieho konania alebo záverečného stanoviska, ak predmetná činnosť podlieha posudzovaniu podľa osobitného predpisu,
 - l) ďalšie podklady a údaje charakterizujúce stacionárny zdroj, ak to žiadateľ považuje za potrebné,
 - m) osobitné podmienky a osobitné lehoty diskontinuálneho merania hodnôt emisných veličín, ak sú nutné, a ich podrobné odôvodnenie s prihliadnutím na požiadavky ustanovené vykonávacími predpismi podľa § 62 písm. f), g) a i),
 - n) riešenie sledovania a oznamovania údajov, ktoré sú podstatné na posúdenie možných zmien podmienok zisťovania údajov o hodnotách emisných veličín alebo o množstve emisie, ktoré sú zisťované technickým výpočtom alebo meraním a oznamovanie ich zmien.

Podľa rozsudku NS SR č. 6Sžf/1/2009 „*Nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok dôvodov je založená na nedostatku dôvodov skutkových zistení, o ktoré sa opierajú rozhodovacie dôvody. Za takéto vady možno považovať prípady, keď rozhodnutie je založené na skutočnostiach v konaní nezisťovaných, prípadne na dôkazoch získaných v rozpore so zákonom alebo prípady, keď nie je zrejmé, či nejaké dôkazy boli v konaní vykonané.*“

Keďže zistenie akých znečisťujúcich látok je zámer zdrojom je podstatné pre skutkové aj právne vyhodnotenie aplikabilných kritérií zisťovacieho konania č.I.3 a č.I.4, potom nedostatok ich zistenia spôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok dôvodov.

Napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, nakoľko ani navrhovateľ ale ani úrad posudzovania vplyvov EIA nezisťoval a nezistil veľkosť predpokladaných vplyvov znečisťujúcich látok a preto nemohol ani vyhodnotiť kumulatívne a synergické vplyvy zákonom predpokladaným spôsobom. Neznalosť §12 zákona o životnom prostredí a jeho systematické právne pôsobenie na zákon o posudzovanie vplyvov na životné prostredie ako aj neznalosť vzájomného systematického vplyvu ostatných právnych predpisov v oblasti životného prostredia má za následok nedostatočne zistený skutkový stav a teda rozhodnutie vydané na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

Priamym následkom je porušenie práva zainteresovanej verejnosti (teda žalobcu, ale aj ZDS) na včasné

a úplné informácie o životnom prostredí podľa čl.45 Ústavy.

Významnými kritériami zisťovacieho konania boli kritériá:

I.4 - vplyvy na výstupoch (Údaje o výstupoch, najmä znečistenie ovzdušia, tvorba odpadov, odpadové vody, iné odpady, hluk, vibrácie, žiarenie, teplo, zápach a iné očakávané vplyvy).)

I.5 - Pravdepodobnosť účinkov na zdravie obyvateľstva.

I.7 - Celkové znečisťovanie alebo znehodnocovanie prostredia vrátane ovplyvňovania biodiverzity.

Tieto kritéria zisťovacieho konania neboli riadne vyhodnotené ani z hľadiska zistenia skutkového stavu (nepreskúmateľnosť pre nedostatok dôvodov) ale ani z hľadiska príslušného právneho vyhodnotenia skutkového stavu (nezrozumiteľnosť).

Priamym následkom je aj porušenie práva zainteresovanej verejnosti na včasné a úplné informácie o životnom prostredí podľa právnych predpisov vyššej právnej sily (Aarhuský dohovor), ktorý právo na informácie rieši v čl.4, čl.5, čl.6 a účinný prostriedok nápravy v čl.9. Ani tieto normy Aarhuského dohovoru ako právneho predpisu vyššej právnej sily neboli dodržané.

- 3) Verejným záujmom v oblasti ochrany prírody a krajiny podľa §3 ods.3 zákona o ochrane prírody a krajiny je „Vytváranie a udržiavanie územného systému ekologickej stability je verejným záujmom. Podnikatelia¹⁴⁾ a právnické osoby, ktorí zamýšľajú vykonávať činnosť, ktorou môžu ohroziť alebo narušiť územný systém ekologickej stability, sú povinní zároveň navrhnúť opatrenia, ktoré prispejú k jeho vytváraniu a udržiavaniu.¹⁵⁾“; legislatívny odkaz „14)“ odkazuje na „§2 ods.2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník“ a legislatívny odkaz „15)“ príkladom na „napríklad §7 zákona Slovenskej národnej rady č. 307/1992 Zb. v znení zákona č. 83/2000 Z. z.“

Napĺňanie tohto verejného záujmu je aj predmetom Národnej stratégie ochrany biodiverzity (<https://www.enviroportal.sk/dokument/aktualizovana-narodna-strategia-ochrany-biodiverzity-do-roku-2020>), ktorým sa napĺňajú verejné záujmy vytvárania a udržiavania ekostabilizačných funkcií územia ako prirodzených či človekom vytvorených ÚSES a významných krajinných prvkov ale sa ňou napĺňa aj Smernica EÚ o biodiverzite. Podľa Národnej stratégie ochrany biodiverzity je prioritnou osou národnej implementácie Smernice o biodiverzite aj:

- Cieľ A.1 Zastaviť zhoršovanie stavu všetkých druhov a biotopov a dosiahnuť výrazné a merateľné zlepšenie ich stavu
- Cieľ A.2. Zlepšiť implementáciu a vymáhanie práva na úseku ochrany prírody a biodiverzity, vrátane agendy CITES
- Cieľ A.3 Zabezpečiť informovanosť laickej a odbornej verejnosti o význame biodiverzity a krokoch na jej ochranu a trvalo udržateľné využívanie

Ide o príklad verejného záujmu, ktorého vnútroštátna legislatívna regulácia a úprava predbehla úpravu a reguláciu sekundárnym právom EÚ, preto je nutné toto ustanovenie interpretovať aj tzv. eurokonformným výkladom práva tak, že aj napĺňanie národnej stratégie o obnove biodiverzity spadá pod verejný záujem upravený §3 ods.3 zákona o ochrane prírody a krajiny a svoj prejav má aj v procesoch EIA z hľadiska práva verejnosti na informácie (cieľ A.3) a prostredníctvom právnej ochrany biodiverzity (cieľ A.2) dosiahnuť reálne zlepšenie stavu všetkých biotopov a to merateľne (cieľ A.1). To kladie dodatočné odborné nároky aj na úrady posudzovania vplyvov na životné prostredie, ktorých úlohou je v tuzemských podmienkach aplikovať sekundárne právo EÚ a všetky príslušné smernice v oblasti životného prostredia a teda tzv. eurokonformným výkladom práva rozhodovať o právach a povinnostiach osôb svojou činnosťou spôsobujúcich ujmu životnému prostrediu jeho znečisťovaním alebo poškodzovaním takým spôsobom, aby sa dosiahol trvalo udržateľný rozvoj a udržateľná správa vecí verejných v oblasti životného prostredia.

Vytváraním a obnovou prirodzenej biodiverzity sa prispieva aj k napĺňaniu revidovanej Adaptačnej stratégie SR (<https://www.enviroportal.sk/dokument/strategia-adaptacie-sr-na-zmenu-klimy>).

Tvorba a obnova biodiverzity je predmetom kritéria zisťovacieho konania čl.1.7.

Podľa rozsudku NS SR č. 6Sžf/1/2009 „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok dôvodov je založená na nedostatku dôvodov skutkových zistení, o ktoré sa opierajú rozhodovacie dôvody. Za takéto vady možno

považovať prípady, keď rozhodnutie je založené na skutočnostiach v konaní nezisťovaných, prípadne na dôkazoch získaných v rozpore so zákonom alebo prípady, keď nie je zrejmé, či nejaké dôkazy boli v konaní vykonané.“

Napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, nakoľko ani navrhovateľ ale ani úrad posudzovania vplyvov EIA sa špecificky verejným záujmom tvorby a obnovy prirodzenej biodiverzity priamo nezaoberal; nezaoberal sa miestnym systémom ekologickej stability ale prítomnosťou významných krajinných prvkov.

Priamym následkom je porušenie práva zainteresovanej verejnosti (teda žalobcu, ale aj ZDS) na včasné a úplné informácie o životnom prostredí podľa čl.45 Ústavy.

Priamym následkom je aj porušenie práva zainteresovanej verejnosti na včasné a úplné informácie o životnom prostredí podľa právnych predpisov vyššej právnej sily (Aarhuský dohovor), ktorý právo na informácie rieši v čl.4, čl.5, čl.6 a účinný prostriedok nápravy v čl.9. Ani tieto normy Aarhuského dohovoru ako právneho predpisu vyššej právnej sily neboli dodržané.

- 4) Vecné odborné skutkové vyhodnotenie zámeru úradom absentuje úplne; nahradené je plagiátom, teda doslovne prevzatými časťami zámeru bez toho, aby úrad uviedol vlastné skutkové zistenia.

Podľa poslednej vety §29 ods.15 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie totiž „Záväzné stanovisko zo zisťovacieho konania obsahuje hlavné dôvody, pre ktorý príslušný orgán určil, že sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena nemá posudzovať podľa tohto zákona s odkazom na príslušné kritériá uvedené v prílohe č. 10 tohto zákona, ako aj vlastnosti projektu alebo plánovaného opatrenia, ktorými sa má zabrániť alebo predísť tomu, čo by inak mohli byť významné nepriaznivé vplyvy na životné prostredie, ak ich navrhovateľ navrhol.“

Je potrebné pri tom vychádzať z podstaty plagiátorstva tak ako je definované (napr. https://midas.uniba.sk/?page_id=189):

Plagiátorstvo je neoprávnené prebratie myšlienky (teórie, záverov, hypotéz, metafor), a to nielen úplné, ale i čiastočné (teda len s malými či povrchnými úpravami) bez odkazu na ich pôvodcu.

Plagiát je cudzie dielo (alebo jeho časť), ktoré autor diela resp. odbornej práce prehlasuje za vlastné a uvádza ho (ju) za vlastné.

Keďže plagiát je nelegitímne prebratie práce druhého, nie je možné akceptovať a súhlasiť s názorom, že napadnuté rozhodnutie je dostatočne vyhodnotené argumentami odvolacieho úradu.

Nelegitímne okopírované texty zo zámeru nie sú dostatočným vyhodnotením skutkového stavu zo strany konajúceho správneho orgánu už zo svojej podstaty plagiátorstva.

Právne vyhodnotenie skutkového stavu zase neobsahuje uvedenie žiadneho konkrétneho kritéria, ktoré bolo pri rozhodovaní uplatnené a teda neobsahuje ani právne vyhodnotenie ako toto kritérium bolo uplatnené.

Na plagiátorstve založené rozhodnutie je nezrozumiteľné, pričom vychádzame z definície nezrozumiteľnosti tak ako ju definuje rozsudok NS SR č. 6Sžf/1/2009 „za nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť možno podľa názoru Najvyššieho súdu SR považovať také rozhodnutie správneho orgánu, z ktorého výroku nemožno zistiť, ako vlastne správny orgán vo veci rozhodol, prípadne výrok, ktorý je vnútorne rozporný. Pod tento pojem spadajú prípady, keď sa nedá rozoznať, čo je výrok, čo odôvodnenie, kto je účastníkom konania a kto bol rozhodnutím zviazaný. Medzi ďalšie dôvody nezrozumiteľnosti rozhodnutia správneho orgánu patrí rozpornosť výroku s odôvodnením, absencia právnych záverov vyplývajúcich z rozhodujúcich skutkových okolností, ako aj ich nejednoznačnosť. ... Nedostatok dôvodov znamená jednak absolútny nedostatok odôvodnenia, ale i to, že v rozhodnutí absentujú skutočnosti, ktoré viedli správny orgán k rozhodnutiu. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok dôvodov je založená na nedostatku dôvodov skutkových zistení, o ktoré sa opierajú rozhodovacie dôvody. Za takéto vady možno považovať prípady, keď rozhodnutie je založené na skutočnostiach v konaní nezisťovaných, prípadne na dôkazoch získaných v rozpore so zákonom alebo prípady, keď nie je zrejmé, či nejaké dôkazy boli v konaní vykonané.“

Napadnuté rozhodnutie je teda nezrozumiteľné (absencia právneho vyhodnotenia ktoré kritériá boli uplatnené a ako) a súčasne nepreskúmateľné pre relatívny nedostatok dôvodov (vyhodnotenie skutkového stavu úradom absentuje a nahrádza sa nelegitímnym použitím plagiátu).

Podľa §16 zákona č.17/1992 Zb. o životnom prostredí „*Výchova, osveta a vzdelávanie sa uskutočňujú tak, aby viedli k mysleniu a konaniu, ktoré je v súlade s princípom trvalo udržateľného rozvoja, k vedomiu zodpovednosti za udržanie kvality životného prostredia a jeho jednotlivých zložiek a k úcte k životu vo všetkých jeho formách.*“ Základnou zásadou ochrany životného prostredia je teda používať svoje odborné vzdelanie tak, aby pri jeho aplikácii v úradnej činnosti boli prijímané také rozhodnutia, ktoré svojim právnym účinkom vedú k takému uplatňovaniu práva, ktoré je možné označiť za udržateľné využívanie životného prostredia.

Plagiátorstvo je jednou zo základných spôsobov nevedeckého a nečestného vzdelávania či odborného pôsobenia, podobne plagiátorstvo v úradnej činnosti je spôsobom úradného „podvádzania“ a ako také je v rozpore s uplatňovanými zásadami, ktoré je potrebné pri rozhodovaní o životnom prostredí uplatniť.

Použitím plagiátorstva okresný úrad zakrýva skutočnosť, že nie je schopný a/alebo ochotný zabezpečiť odborné posúdenie navrhovanej činnosti resp. jej zmeny, hoci je to jeho povinnosť priamo vyplývajúca z §2 písm.b a písm.d zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a súčasne ide o jeho jednu z hlavných úloh a funkcií pri dobrej správe vecí verejných v oblasti životného prostredia ako orgánu verejnej správy.

Niektoré podmienky napadnutého rozhodnutia EIA povinnosť skutkového zistenia stavu prenášajú v rozpore so zákonom o EIA na neskoršie a na iné subjekty (napr. podmienka č.3 a podmienka č.4 vo vzťahu k povinnosti zistiť predpokladané vplyvy na ovzdušie).

- 5) Podľa §29 ods.15 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie „*Záväzné stanovisko zo zisťovacieho konania obsahuje hlavné dôvody, pre ktorý príslušný orgán určil, že sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena nemá posudzovať podľa tohto zákona s odkazom na príslušné kritériá uvedené v prílohe č. 10 tohto zákona, ako aj vlastnosti projektu alebo plánovaného opatrenia, ktorými sa má zabrániť alebo predísť tomu, čo by inak mohli byť významné nepriaznivé vplyvy na životné prostredie, ak ich navrhovateľ navrhol.*“

Zrozumiteľnosť rozhodnutia EIA zo zisťovacieho konania je totožná so zrozumiteľnosťou právneho vyhodnotenia skutkového stavu z hľadiska kritérií zisťovacieho konania; jadro rozhodnutia EIA zo zisťovacieho konania tak predstavuje skutkové ustálenie hlavných negatívnych vplyvov a ich právne vyhodnotenie z hľadiska kritérií zisťovacieho konania.

Priamym následkom nedostatku dôvodov je aj absencia právneho vyhodnotenia; nezistený skutkový stav nemôže byť vecno-právne vyhodnotený. Formulácia citovaného ustanovenia §29 ods.15 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie vlastne stanovuje podmienku zrozumiteľnosti rozhodnutia EIA, ktorá je charakterizovaná nasledovnými znakmi:

- určenie konkrétneho kritéria zisťovacieho konania, ktoré úrad pri rozhodovaní bral do úvahy
- skutkové vymedzenie vplyvov na životné prostredie z hľadiska zvoleného kritéria resp. kritérií zisťovacieho konania podľa prílohy č.10 k zákonu o EIA
- právne vyhodnotenie týchto vplyvov podľa osobitných právnych predpisov, ktorých predmetom je daná zložka životného prostredia

Podľa rozsudku NS SR č. 6Sžf/1/2009 „*Za nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť možno podľa názoru Najvyššieho súdu SR považovať také rozhodnutie správneho orgánu, z ktorého výroku nemožno zistiť, ako vlastne správny orgán vo veci rozhodol, prípadne výrok, ktorý je vnútorne rozporný. Pod tento pojem spadajú prípady, keď sa nedá rozoznať, čo je výrok, čo odôvodnenie, kto je účastníkom konania a kto bol rozhodnutím zviazaný. Medzi ďalšie dôvody nezrozumiteľnosti rozhodnutia správneho orgánu patrí rozpornosť výroku s odôvodnením, absencia právnych záverov vyplývajúcich z rozhodujúcich skutkových okolností, ako aj ich nejednoznačnosť.*“

Absencia vymenovania konkrétnych kritérií zisťovacieho konania je indikáciou (prejavom), že úrad posudzovania EIA sa ustanovením §29 ods.15 zákona o EIA dôsledne neriadil; v skutočnosti sa uvedeným ustanovením neriadil vôbec lebo priamym kauzálnym následkom nedostatku dôvodov (ako sme uviedli v bode „2“) a „3“) je aj absencia právneho vyhodnotenia čo je samo o sebe jeden z dôvodov nezrozumiteľnosti rozhodnutia.

Súčasne však viaceré opatrenia uložené ako podmienky (napr. č.2, č.6, č.9 až č.16) nie sú opatreniami či vlastnosťami projektu, ktoré má mať ale len parafrázou zákonných povinností uložených osobitnými právnymi predpismi, ktoré mal vecne a skutkovo vyhodnotiť práve úrad posudzovania EIA. Uloženie týchto podmienok je indikátorom, že úrad posudzovania EIA nevyhodnotil vplyvy na životné prostredie ani z hľadiska tých právnych predpisov, ktoré parafrázuje.

- 6) Podľa §29 ods.4, prvá veta „Rezortný orgán, povoľujúci orgán, dotknutý orgán a dotknutá obec, na ktorej území sa má navrhovaná činnosť alebo jej zmena realizovať, doručia písomné stanovisko v lehote 21 dní od doručenia zámeru alebo oznámenia o zmene navrhovanej činnosti podľa odseku 3, v ktorom sa vyjadria, či navrhovaná činnosť alebo jej zmena má byť predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie.“

Podľa §29 ods.6 druhá veta „Na ústnom pojednávaní sa prerokuje zámer alebo oznámenie o zmene navrhovanej činnosti a doručené písomné stanoviská podľa odsekov 4 a 5. Rezortný orgán, povoľujúci orgán, dotknutý orgán a dotknutá obec, na ktorej území sa má navrhovaná činnosť alebo jej zmena realizovať, ktoré doručili písomné stanovisko podľa odseku 4, môžu svoje pripomienky a požiadavky uplatniť najneskôr na ústnom pojednávaní, inak sa na ne neprihliada.“

Podľa odôvodnenia rozhodnutia „Dňa 24.03.2025 sa na Okresnom úrade Dunajská Streda v súlade § 29 ods. 6 zákona o posudzovaní vplyvov uskutočnilo ústne pojednávanie so splnomocnencom navrhovateľa, spracovateľmi zámeru navrhovanej činnosti, dotknutým orgánom OU DS, OSŽP, štátna správa ochrany ovzdušia, OU DS, OSŽP, štátna správa ochrany prírody a krajiny. Na ústnom pojednávaní sa prerokovali odôvodnené pripomienky, ktoré vzniesli vo svojich stanoviskách orgány: Úrad Trnavského samosprávneho kraja, Oddelenie územného plánovania a životného prostredia, OU Dunajská Streda, OSŽP, Štátna správa ochrany ovzdušia, OU Dunajská Streda, OSŽP, Štátna správa odpadového hospodárstva, OU Trnava – odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Ministerstvo dopravy SR -sekcia stratégie a plánovania; RÚVZ Dunajská Streda; OU Dunajská Streda, OSŽP, štátna vodná správa.“

Z uvedeného je zrejmé, že k zámeru sa nevyjadрила dotknutá obec Kostolné Kračany. Nie je zrejmé, či ide o procesný nedostatok na strane úradu posudzovania EIA alebo o nečinnosť na strane dotknutej obce a tak nie je zrejmé ako právne vyhodnotiť túto skutkovú okolnosť.

Podľa §64a Ústavy SR „Obec a vyšší územný celok sú samostatné územné samosprávne a správne celky Slovenskej republiky združujúce osoby, ktoré majú na ich území trvalý pobyt. Podrobnosti ustanoví zákon.“

Podľa §4 ods.1 zákona o obecnom zriadení „Obec samostatne rozhoduje a uskutočňuje všetky úkony súvisiace so správou obce a jej majetku, všetky záležitosti, ktoré ako jej samosprávnou pôsobnosť upravuje osobitný zákon, ak takéto úkony podľa zákona nevykonáva štát alebo iná právnická osoba alebo fyzická osoba.“

Podľa §4 ods.3 písm.d zákona o obecnom zriadení „usmerňuje ekonomickú činnosť v obci, a ak tak ustanovuje osobitný predpis,5b) vydáva súhlas, záväzné stanovisko, stanovisko alebo vyjadrenie k podnikateľskej a inej činnosti právnických osôb a fyzických osôb a k umiestneniu prevádzky na území obce“

Podľa §4 ods.3 písm.g zákona o obecnom zriadení obec „zabezpečuje verejnoprospešné služby, najmä nakladanie s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom,5c) udržiavanie čistoty v obci, správu a údržbu verejnej zelene a verejného osvetlenia, zásobovanie vodou, odvádzanie odpadových vôd, nakladanie s odpadovými vodami zo žump a miestnu verejnú dopravu“

Podľa §4 ods.3 písm.h zákona o obecnom zriadení „utvára a chráni zdravé podmienky a zdravý spôsob života a práce obyvateľov obce, chráni životné prostredie, ako aj utvára podmienky na zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti, na vzdelávanie, kultúru, osvetovú činnosť, záujmovú umeleckú činnosť, telesnú kultúru a šport“

Podľa §3 písm.q aplikabilného znenia zákona o EIA „dotknutá obec je obec, na ktorej území sa má navrhovaná činnosť alebo jej zmena realizovať, alebo ktorej územia sa týka navrhovaný strategický dokument, alebo ktorej územie môže byť zasiahnuté vplyvom navrhovanej činnosti, jej zmeny alebo prijatím navrhovaného strategického dokumentu“

Podľa §3 písm.r a písm.s aplikabilného znenia zákona o EIA „verejnosť je jedna fyzická osoba, právnická osoba alebo viac fyzických osôb, alebo právnických osôb, ich organizácie alebo skupiny; dotknutá verejnosť je verejnosť, ktorá je dotknutá alebo pravdepodobne dotknutá konaním týkajúcim sa životného prostredia, alebo má záujem na takomto konaní; platí, že mimovládna organizácia podporujúca ochranu životného prostredia a spĺňajúca požiadavky ustanovené v tomto zákone má záujem na takom konaní“

Právne postavenie obce Kostolné Kračany je preto „dvojjediné“; z hľadiska výkonu usmerňovania investičnej činnosti podľa §4 ods.3 písm.d zákona o obecnom zriadení na svojom území je obec Rosina dotknutou obcou; avšak z hľadiska zabezpečenia účinnej ochrany a starostlivosti o životné prostredie a zdravie svojich obyvateľov podľa §4 ods.3 písm.h zákona o obecnom zriadení je obec Rosina zainteresovanou verejnosťou.

Obec Kostolné Kračany a ZDS majú neformálnu dohodu, že sa vzájomne podporujú v oblasti obhajoby záujmov obyvateľov Kostolných Kračian z hľadiska ich práva na zdravé životné prostredie.

Vzhľadom na skutočnosť, že z nejasných dôvodov nebolo obci Kostolné Kračany umožnené vyjadriť sa k vplyvom na životné prostredie na ich území a dokonca v ich priemyselnom parku, ZDS podáva toto odvolanie, aby obyvatelia obce Kostolné Kračany neboli na svojich právach ukrátený; nie je totiž jasné či ich záujmy v zisťovacom konaní aspoň niekto obhajoval.

- 7) Podľa čl.6 ods.2 písm.d Aarhuského dohovoru „zainteresovaná verejnosť je informovaná hneď na začiatku rozhodovacieho procesu týkajúceho sa životného prostredia podľa okolností, či už verejným oznamom alebo jednotlivito, a to vhodným, včasným a účinným spôsobom, okrem iného o: začiatku procesu; o možnosti účasti verejnosti; o čase a mieste akéhokoľvek plánovaného verejného prerokovania; o orgáne verejnej moci, od ktorého možno získať príslušné informácie a kde boli informácie na účely preskúmania verejnosťou uložené; o príslušnom orgáne verejnej moci alebo akomkoľvek inom úradnom orgáne, ktorému možno predložiť pripomienky alebo otázky a časový rozpis na predloženie pripomienok a otázok ...“

Podľa čl.6 ods.4 „Každá Strana umožní včasnú účasť verejnosti v čase, keď sú ešte otvorené všetky možnosti a účasť verejnosti sa môže uskutočniť efektívne.“

Nakoľko aktuálny zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie nijakým spôsobom nerieši účasť verejnosti na procese EIA formou zisťovacieho konania a ani nijakým spôsobom nerieši účasť verejnosti v nasledujúcom povoľovacom procese, potom je potrebné čl.6 ods.2 Aarhuského dohovoru poskytnúť verejnosti individuálne pre každý projekt.

Žiadame preto o informáciu akým spôsobom môže zainteresovaná verejnosť uplatniť svoje práva a záujmy vyplývajúce z Aarhuského dohovoru v nasledujúcich povoľovacích procesoch? Aké právne následky čo do procesného postavenia ZDS v nasledujúcich povoľovacích konaniach má podanie tohto účinného prostriedku nápravy? Ide o prejav odôvodneného záujmu na predmetnom zámere spôsobujúceho účastníctvo v konaní podľa §49 ods.1 písm.d stavebného zákona č.25/2025 Z.z.?

Keďže časť výroku rozhodnutia EIA č. OU-DS-OSZP-2025/011054-019 o ďalšom neposudzovaní je nepreskúmateľná a zámer ani napadnuté rozhodnutie neodpovedá na relevantné otázky o vplyvoch predmetného zámeru navrhovanej činnosti resp. jej zmeny na životné prostredie a súčasne vzhľadom na to, že napadnuté rozhodnutie EIA č. OU-DS-OSZP-2025/011054-019 neposkytuje všetky informácie predpokladané právnym predpisom vyššej právnej sily (Aarhuský dohovor č.43/2006 Z.z.) tak je potrebné predmetné rozhodnutie podľa §29 ods.18 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie zrušiť a vec vrátiť na nové konanie a rozhodnutie.

- Zásady Integrity konania ZDS: <https://enviroportal.org/portfolio-items/zasady-integrity-konania-zds/>
- Environmentálne princípy činnosti ZDS: <https://enviroportal.org/portfolio-items/environmentalne-principy-cinnosti-zds/>

ZDS je inštitúciou, ktorá zasvätila svoju činnosť dôslednej ochrane životného prostredia a jeho neustáleho zlepšovania. Snaží sa o faktické zlepšovanie životného prostredia komunikáciou a osvetou medzi všetkými, kto do neho zasahuje ale zasadzuje sa aj o právnu ochranu životného prostredia účasťou v povoľovacích konaniach (<https://opac.crzp.sk/?fn=detailBiblioForm&sid=FD287398550734C849BF16BBBA89>), kde je neštátnym kontrolórom

vecnej a právnej správnosti rozhodnutí úradov t.j. aby úrady rozhodovali tak, že ďalší socio-ekonomický rozvoj je v symbióze s rozvojom a ochranou životného prostredia, čím sa snaží o Zelenú transformáciu Slovenska ako súčasť európskej Zelené transformácie (https://ec.europa.eu/reform-support/what-we-do/green-transition_sk).

Informácia: Dávame do pozornosti blog predsedu ZDS <https://dennikn.sk/autor/marcelslavik/?ref=in>, v ktorom sa vyjadruje k aktuálnym spoločenským otázkam a činnosti ZDS.

S pozdravom,

--

Združenie domových samospráv | Marcel Slávik
sídlo: Rovnianska 14 | P.O.BOX 218 | 851 02 Bratislava
office: Námestie SNP 13/B | 841 01 Bratislava
[+421 907 901 676](tel:+421907901676)
www.samospravydomov.org
www.enviroportal.org
www.climaterealityproject.com